

www.jp.dk

0469

Filmanmeldelse: God karma om onkel Danny

Filmanmeldelse: God karma om onkel Danny

Offentliggjort 22. august 2002 22:30

Af ERIK SVENDSEN

Dokumentarfilmen om Dan TurÅll falder ikke for fristelsen til at forherlige, den bliver heller ikke sentimental, ej heller belærende.

Steen Møller Rasmussen (forrest) og Lars Movin har leveret en mindesten, som alle parter kan være stolte af. Foto: Mik Eskestad

Danskere skal lokkes til at læse bøger. Der skal lir til. Det vidste Dan TurÅll, hvorefter han malede sine negle sorte og lod sig skalpere - før det blev trendy. Det med neglene havde Lou Reed nu allerede lanceret dengang i de tidlige 70ere. Men det gør mindre. Det afgørende var og er, at Dan TurÅll med sin sans for medielancering og med drejningen i retningen af det hverdagslige profilerer et forfatterimage, der i den grad var på højde med sin tid. Dan TurÅll blev til 'onkel Danny' og så var succesen hjemme.

Det er muligt, at forfatterskabet ikke blev værdsat (nok) på det litterære parnas. Til gengæld solgte han, og (kæle)navnet blev en institution, ikke fordi vi har at gøre med et rart menneske. Men fordi Dan TurÅll havde lært at bruge mange genrer kreativt og fordi han brændte for at skrive. Det mærkede læserne, som stod på fra og med "Vangede billeder".

Det startede med eksperimentelle småbøger i eget tryk, så kommer "Karma Cowboy" og "Vangede Billeder". Derpå fulgte i en fortsat lind strøm rytmisk knækprosa, essays, causerier, strejftog, krimier - de sidste i pæne oplag - og til slut dødsdigte. Ikke knugende, men generøse.

Beundrernes værk

Nu er der kommet en portrætfilm om Dan TurÅll, lavet af to beundrere, nemlig Lars Movin og Steen Møller Rasmussen. Det er en overmåde vellykket film. Den falder ikke for fristelsen til at forherlige, den bliver heller ikke sentimental, ej heller belærende.

Man mærker, at de mange mennesker, der giver deres besyv med om forfatteren og beskriver faserne i hans liv og produktion, holdt meget af manden. Tilmed er filmen komponeret med disciplin og pli, så enken Chili TurÅlls på en gang kærlige og resignerede udgangsord får lov at tone rent igennem. Også en anden kvinde, Suzanne Brøgger, har blik for omkostningerne ved Dan TurÅlls konstante skriveri, mens de fleste mandlige vidner snarere begejstret fortæller om forfatterens ildhu og insisteren på at nå hele vejen rundt, forbinde høj- og lavkulturen, nyde såvel Anders And, Marx Brothers som William Burroughs og Velvet Underground. Dan TurÅll var lidt af en pioner, som med stor appetit demonstrerede, at kulturen foreligger horisonten rundt. Kunsten er ikke at være dyb. Derimod at vide, at man her og nu kan have lyst til dette eller hint.

Portrætfilmen er traditionel i sin form. Et liv rulles op med vidner og sjældne optagelser vises. Forfatterens produktion deles op i faser. Stærkest som mandlig kommentator står Asger Schnack, der fint sammenfatter en masse tråde. Eneste brud på dokumentarismen er en taxachauffør, der fremsiger/ synger forfatterens visionsdigt om at være taxachauffør. De medvirkende er som regel fotograferet på hjemmebane, stearinlys blafrer ofte i baggrunden og tit ser vi det samme, meget rammende foto af en yngre Dan TurÅll.

Der er ikke så mange dikkedarer med og i "Onkel Danny. Portræt af en karma Cowboy". Den er 'blot' meget god, præcis og velturneret. Den mindesten på det levende lærred kan alle parter være stolte af.